

Nghiên cứu trùng phạt thể xác và tinh thần trẻ em

Tổ chức Cứu trợ Trẻ em Thụy Điển khu vực Đông Nam Á

Lời Tòa soạn: Trùng phạt thể xác và tinh thần trẻ em luôn là đề tài khó khăn và tế nhị, đặc biệt là ở khu vực Đông Nam Á, Nam Á và Thái Bình Dương do thông tin còn hiếm và mơ hồ, phạm vi nghiên cứu còn hạn chế và việc xâm hại về tinh thần vẫn còn ít được biết đến. Ở một mức độ nhất định nào đó việc thiếu thốn thông tin là một hệ quả tất yếu của việc thiếu khả năng nhìn nhận vấn đề. Tòa soạn xin trân trọng giới thiệu tới bạn đọc Cuốn Sổ tay Hướng dẫn Nghiên cứu trùng phạt thể xác và tinh thần trẻ em (2004) của Tổ chức Cứu trợ Trẻ em Thụy Điển. Mục tiêu quan trọng của Sổ tay này là nhằm khuyến khích nghiên cứu về trùng phạt trẻ em theo cách tế nhị và đạo đức và khi có thể thì khuyến khích trẻ em tham gia trực tiếp vào nghiên cứu. Tài liệu hướng dẫn sẽ cung cấp một bộ công cụ tham khảo có giá trị và thực tế cho các cán bộ quản lý chương trình và các nghiên cứu viên nhằm mục đích chính là để đưa ra được những dữ liệu về quan điểm cũng như trải nghiệm của trẻ em về vấn đề này.

Từ khóa: Xâm hại trẻ em; Trùng phạt thể xác và tinh thần trẻ

Cuốn Sổ tay Hướng dẫn Nghiên cứu trùng phạt thể xác và tinh thần trẻ em của Tổ chức Cứu trợ Trẻ em Thụy Điển là một hướng dẫn dễ sử dụng, dựa trên quyền tham khảo chính trẻ em về những vấn đề có liên quan trực

tiếp đến các em. Sổ tay này đáp ứng và trả lời cho những câu hỏi chính về trừng phạt thân thể trẻ em bao gồm cả yếu tố khoa học và yếu tố đạo đức với những hướng dẫn rõ ràng về cách sử dụng các phương pháp và tiến trình để thu thập được những dữ liệu đáng tin cậy nhằm lập kế hoạch, đưa ra chương trình hành động và vận động thay đổi.

Nhấn mạnh việc vì sao Sổ tay này được xuất bản, Tổ chức Cứu trợ Trẻ em Thụy Điển cho rằng sau hơn hai thập kỷ nghiên cứu về trẻ em thì hầu hết các nghiên cứu về trẻ em vẫn còn dựa vào các nghiên cứu và bảng hỏi chính thống, được cấu trúc với rất ít dữ liệu định lượng trong quá trình thiết kế và phân tích dữ liệu. Các dữ liệu mang tính thống kê hơn là dựa vào hoàn cảnh nơi thu thập dữ liệu. Các phương pháp sử dụng thường không thích hợp vì nó củng cố thêm quyền lực của người lớn và khẳng định các khái niệm từ trước chứ chưa phản ánh được ý kiến cũng như ngôn ngữ của trẻ em. Trong hầu hết các trường hợp, người được phỏng vấn không phải là trẻ em mà là người lớn ví dụ như bố mẹ, thầy cô và các nhà tâm lý. Không những thế, nghiên cứu về trừng phạt thân thể và tinh thần trẻ em, cũng như nghiên cứu về trẻ em bị thiệt thòi, có xu hướng dựa trên một mẫu nghiên cứu nhỏ, rất ít khi so sánh với nhóm đối chứng và thường không tính đến những thay đổi tại thời điểm này so với thời điểm khác hay sự khác biệt giữa các nhóm và các vùng. Do đó dữ liệu thường không hữu dụng lắm trong việc lập kế hoạch cho các chương trình hay chiến dịch.

Từ năm 2000, Tổ chức Cứu trợ Trẻ em đã thúc đẩy việc xoá bỏ trừng phạt thân thể trẻ em. Vì vậy, quyển tài liệu hướng dẫn này nhằm mục tiêu cung cấp một hướng dẫn rõ ràng và thích hợp để hỗ trợ các hoạt động của Tổ chức Cứu trợ Trẻ em trong việc xoá bỏ trừng phạt thân thể trẻ em, trước hết dành cho các cán bộ quản lý chương trình lập kế hoạch thực hiện nghiên cứu về trừng phạt thân thể trẻ em và cho các nghiên cứu viên thực hiện nghiên cứu. Tài liệu chỉ rõ nhiệm vụ và trách nhiệm của cán bộ quản lý và các nghiên cứu viên theo một khung nghiên cứu dựa trên 12 bước có tính logic và hệ thống.

Tài liệu chỉ rõ công việc của những cán bộ quản lý bao gồm việc phát triển, thiết lập và dự trù cho nghiên cứu và đôi khi cả việc xây dựng năng lực cho nhóm nghiên cứu. Các cán bộ này cũng chịu trách nhiệm cuối cùng trong việc đảm bảo các yếu tố đạo đức trong nghiên cứu, trong đó bao gồm phân thiết kế, tiến trình và phân tích cũng như việc công bố và

sử dụng kết quả nghiên cứu.

Đối với các nghiên cứu viên, tài liệu này cung cấp cách tiếp cận thông qua 12 bước nghiên cứu về trùng phạt thân thể và tinh thần từ lúc bắt đầu thiết kế các câu hỏi, thu thập dữ liệu, phân tích dữ liệu và đến lúc viết báo cáo.

Sổ tay hướng dẫn giải thích ý nghĩa một số phương pháp nghiên cứu, cách áp dụng các phương pháp này và cách thiết kế một nghiên cứu về trùng phạt thân thể trẻ em. Đi theo từng bước trong Sổ tay, có thể thu thập và phân tích những dữ liệu định lượng và định tính cơ bản. Thông tin từ các phương pháp mô tả trong phần Bộ công cụ có thể được sử dụng để thiết kế các chương trình hành động, nếu các bước nghiên cứu được tuân thủ một cách hệ thống.

Sổ tay hướng dẫn dày 252 trang, chia làm 4 phần. Phần I: Những câu hỏi thường gặp; Phần II: Những khái niệm nghiên cứu cơ bản; Phần III: 12 bước nghiên cứu khoa học; Phần IV: Bộ công cụ nghiên cứu.

Câu hỏi

Phần I của Sổ tay trả lời các câu hỏi thường gặp trong nghiên cứu về trùng phạt thân thể và các vấn đề đạo đức trong nghiên cứu về một vấn đề tế nhị với trẻ em. Nó đặc biệt hữu dụng cho những người chưa nắm vững về nghiên cứu, những người chưa biết nhiều về “trùng phạt thân thể” hoặc chưa quen với các nghiên cứu được thực hiện với trẻ em.

Nghiên cứu

Phần này bao gồm 3 chương: Nghiên cứu, Nghiên cứu với trẻ em, Nghiên cứu về trùng phạt thể xác và tinh thần với trẻ em.

Hai chương đầu trong phần II liên quan đến những vấn đề cơ bản trong nghiên cứu, quyền trẻ em trong nghiên cứu và nghĩa của các thuật ngữ như “nghiên cứu định hướng hành động”, ”nghiên cứu có sự tham gia” và “trẻ em làm trung tâm”.

Nghiên cứu định hướng hành động, khác với nghiên cứu học thuật được thực hiện để chứng minh hoặc bác bỏ một giả thuyết, thu thập thông tin cần thiết để xây dựng những giải pháp mang tính thực tiễn cho những vấn đề thực tiễn. Khi kết quả của nghiên cứu định hướng hành động có đủ sức thuyết phục, người ta có thể đề ra các kế hoạch hành động ngay cả khi quá trình nghiên cứu chưa hoàn thành.

Nghiên cứu cùng tham gia là nền tảng hiệu quả nhất của nghiên cứu định hướng hành động, vì người tham gia có quyền sở hữu đối với những kết quả và các hoạt động được đưa ra. Phương pháp tam giác hay phương pháp kiểm tra chéo dữ liệu từ những nguồn khác nhau là rất cần thiết đối với một nghiên cứu cùng tham gia.

Cuốn Sổ tay nhấn mạnh rằng nghiên cứu và lập chương trình lấy trẻ em làm trung tâm không có nghĩa là chỉ làm việc với trẻ em và bỏ qua người lớn. Nó có nghĩa là đặt trẻ em trong bức tranh toàn cảnh. Mọi cộng đồng đều gồm có người lớn và trẻ em, phụ nữ và nam giới. Sổ tay cũng chỉ rõ rằng hầu hết những nghiên cứu xã hội thuở ban đầu đều tập trung vào nam giới và coi phụ nữ và trẻ em là những chi tiết phụ. Bằng cách chú trọng vào phụ nữ, những nghiên cứu theo xu hướng nam nữ bình quyền từ những năm 1960 đã cho thấy phụ nữ có cách nhìn khác với nam giới, và tất cả những cách nhìn đó đều có giá trị như nhau. Những nghiên cứu tập trung vào kinh nghiệm và cách nhìn của trẻ em sẽ hoàn chỉnh bức tranh về cộng đồng.

Các nguyên tắc và phương pháp thực hành nghiên cứu có đạo đức cũng được trình bày tại đây. Duy trì các quy tắc đạo đức trong suốt quá trình nghiên cứu là điều hết sức cần thiết. Các cán bộ nghiên cứu phải chịu trách nhiệm đảm bảo rằng nghiên cứu không gây tổn hại tới trẻ em, rằng việc tham gia vào nghiên cứu là tự nguyện và trẻ em đồng ý với bất kỳ chương trình hành động tiếp theo nào cũng như việc phổ biến những tài liệu và kết quả nghiên cứu. Có tám quy tắc đạo đức thiết yếu. Tất cả các nghiên cứu phải có văn bản chiến lược về đạo đức dựa trên những quy tắc này, được các cán bộ nghiên cứu tuân thủ mọi nơi, mọi lúc. Những người quản lý chương trình và các cán bộ nghiên cứu cần ghi nhớ rằng mặc dù việc tuân thủ những quy tắc này có thể làm mất thời gian và không phải lúc nào cũng dễ dàng, nhưng vẫn cần phải thực hiện để bảo vệ trẻ em và đảm bảo rằng quyền của các em không bị xâm hại. Những ví dụ thực tiễn về việc thực hiện các quy tắc này được nêu chi tiết trong phần Công cụ nghiên cứu.

Chương ba xem xét những yêu cầu của các nguyên tắc trên khi thực hiện nghiên cứu về trừng phạt thân thể trẻ em. Sổ tay chỉ ra những cách tiếp cận nghiên cứu và tiến trình nghiên cứu định hướng hành động về trừng phạt trẻ em. Nghiên cứu về trừng phạt thân thể trẻ em thường đưa ra những dữ liệu không đủ làm cơ sở thiết kế và giám sát chương trình vì vậy cần có cách tiếp cận thực sự lấy trẻ em là trung tâm và có sự tham gia để

đưa ra những thông tin phù hợp và xác thực về trùng phạt thân thể trẻ em. Nghiên cứu về trẻ em và với trẻ em cần tính đến toàn bộ cuộc sống của trẻ chứ không chỉ tập trung vào một khía cạnh. Tiến trình nghiên cứu định hướng hành động gồm 12 bước đặc trưng, mỗi bước cần được thực hiện đúng để đảm bảo sự thành công của cả tiến trình.

Kết hợp lại, các chương này phác họa quan điểm chung của Sổ tay, đồng thời sẽ hữu ích cho những độc giả có dự định tiến hành nghiên cứu về trùng phạt thể xác và tinh thần trẻ em.

Mười hai bước

Phần III, phần trọng tâm của tài liệu này sẽ giải thích chi tiết mười hai bước tiến hành nghiên cứu khoa học về trùng phạt thể xác và tinh thần trẻ em, từ khái niệm đến phổ biến kết quả nghiên cứu bao gồm 5 cấp độ theo biểu đồ thang nghiên cứu dưới đây.

Việc mô tả về mỗi cấp độ nghiên cứu được bắt đầu bằng việc mô tả các bước, trong đó mỗi bước được bắt đầu bằng việc định nghĩa về những khái niệm chuyên môn. Bạn đọc có thể tra cứu định nghĩa của tất cả những khái niệm cơ bản sử dụng trong nghiên cứu trong phần “Từ điển Nghiên cứu” của bộ Công cụ nghiên cứu.

Biểu đồ 1. Thang nghiên cứu

Bước 12: Sử dụng thông tin	Cấp độ 5 Thực hiện
Bước 11: Báo cáo nghiên cứu	Cấp độ 4
Bước 10: Phân tích	Phân tích và viết báo cáo
Bước 9: Thu thập số liệu lần 2	Cấp độ 3 Thu thập dữ liệu
Bước 8: Phân tích lần 1	
Bước 7: Thu thập số liệu lần 1	
Bước 6: Kế hoạch nghiên cứu	Cấp độ 2
Bước 5: Các công cụ nghiên cứu	Thiết kế quy trình
Bước 4: Các câu hỏi nghiên cứu chi tiết	
Bước 3: Thu thập, xem xét và phân tích dữ liệu thứ cấp	Cấp độ 1 Chuẩn bị
Bước 2: Xác định mục đích nghiên cứu và các câu hỏi nghiên cứu chính	
Bước 1: Xác định các bên liên quan và nhóm nghiên cứu	

Những người quản lý chương trình và các nghiên cứu viên cùng tuân thủ các bước này, có trách nhiệm chung đối với một số nhiệm vụ và trách nhiệm riêng biệt đối với những nhiệm vụ khác, tất cả đều nhằm đến hiểu biết đối với toàn bộ tiến trình.

Bộ công cụ

Bộ công cụ nghiên cứu gồm có 9 phần sau:

1. Tiến trình phân tích dữ liệu thứ cấp
2. Những yếu tố cần thiết đối với một quy trình nghiên cứu
3. Các phương pháp nghiên cứu
4. Ví dụ về công cụ nghiên cứu trùng phạt thể xác và tinh thần trẻ em
5. Bối cảnh pháp lý
6. Sự tham gia của trẻ em trong nghiên cứu về trùng phạt thân thể trẻ em
7. Lập kế hoạch và quản lý nghiên cứu
8. Thư mục tham khảo
9. Từ điển nghiên cứu

Phần này trong Sổ tay là một tập hợp những nguồn lực hỗ trợ cho tiến trình nghiên cứu dựa theo 12 bước, và sẽ hữu ích cho cả những người quản lý chương trình cũng như cán bộ nghiên cứu trong nhiều giai đoạn của nghiên cứu.

Cuốn Sổ tay là một tài liệu tham khảo hữu ích. Bạn đọc quan tâm đến cuốn sách có thể liên hệ để nhận được ấn phẩm này:

Liên minh Cứu trợ Trẻ em Quốc tế
Khu vực Đông Nam, Đông Á và Thái Bình Dương
Tầng 15, Tòa nhà Maneeya Centre South
518/5 Ploenchit Rd., Bangkok 10 330, Thailand
Tel: ++ 662 684 1046-7, Fax: ++ 662 684 1048

Bạn cũng có thể tải xuống từ mạng theo địa chỉ: <http://www.seapa.net>

Tổ chức Cứu trợ Trẻ em Thụy Điển khu vực Đông Nam Á hỗ trợ tài chính để xuất bản và in ấn phẩm này. ■

Võ Kim Hương (giới thiệu)